

การบังเกิดของพระศรีอริยมเตไตรย*
THE ORIGIN OF PHRA SRI ARIYA MAITREYA

พระปลัดเกื้อกุล สุภนนโท (พงศนันท์)

Phralad Kuakool Supanonto (Phongsanan)

คณะพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

Faculty of Buddhism, Mahachulalongkornrajavidyalaya University

Email: pkk072ok@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความเป็นมาของพระศรีอริยมเตไตรย ด้วยวิธีการศึกษาพระไตรปิฎกเอกสารและหนังสือ จากเหตุการณ์เดือน มีนาคม 2564 ที่มีอดีตสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรประกาศตนว่าเขาเป็นพระศรีอริยมเตไตรย. เขาอ้างว่าจะมาช่วยให้ทุกคนบนโลกปลอดภัยจากสิ่งไม่ดี. เป็นเหตุให้เกิดกระแสวิพากษ์วิจารณ์ในสื่อสังคมโซเชียลเป็นจำนวนมาก. และมีประชาชนจำนวนมากหลงเชื่อ. ผลการศึกษาพบว่า การบรรลุเป็นพระศรีอริยมเตไตรยก็คือการบรรลุเป็นพระสัมมาสัมพุทธเจ้านั่นเอง. การจะเป็นพระพุทธรเจ้าได้นั้นต้องผ่านขบวนการที่เรียกว่าการสร้างบารมี การสร้างบารมีต้องทำอะไร, ระยะเวลามากน้อยแค่ไหนและต้องมีคุณสมบัติอะไรบ้างจึงจะบรรลุเป็นพระพุทธรเจ้าได้. บทความเรื่อง "การบังเกิดของพระศรีอริยมเตไตรย". จะชี้ให้เห็นว่าการทุกคนสามารถสร้างบารมีเป็นพระพุทธรเจ้าได้ การสร้างบารมีเป็นพระพุทธรเจ้าต้องมีองค์ประกอบใดบ้าง. โดยศึกษาประวัติการสร้างบารมีของพระสมณโคตมสัมมาสัมพุทธเจ้า.

คำสำคัญ: พระศรีอริยมเตไตรย; พระพุทธรเจ้า; บารมี

ABSTRACT

This article aims to study the history of Phra Sri Ariya Maitreya. with the method of studying Tripitaka, documents and books. From the events in March ๒๐๒๑, a former member of the House of Representatives announced that he was Phra Sri Ariya Maitreya. He claims to come to save everyone in the world from bad things. This caused a lot of criticism on social media, and many people believed it. The study found that To attain the noble Maitreya Buddha is to attain the Buddhahood itself. To become a Buddha, one has to go through a process called the creation of virtue. How to create virtue, how long it takes, and what qualifications must be in order to become a Buddha. An article titled "Can anyone really become a Buddha ?". will point out that every person can create charisma as a Buddha What elements must be present in the formation of Buddha's prestige? By studying the history of the creation of the perfection of Phra Samana Kodom, the right Buddha.

Keywords; Phra Sri Ariya Maitreya; Buddha; Prestige

* Received August 1, 2024; Revised August 3, 2024; Accepted August 31, 2024

บทนำ

เมื่อเดือนมีนาคม พ.ศ. 2564 มีข่าวว่าพระศรีอริยเมตไตรยมาบังเกิดแล้วในประเทศไทย ทำให้เกิดความสับสนในพุทธศาสนิกชนที่ยังไม่เข้าใจเรื่องการสร้างบารมีเพื่อเป็นพระสัมมาสัมพุทธเจ้าดีพอ มีผลให้พุทธศาสนิกชนบางส่วนหลงเชื่อแล้วเข้าไปร่วมบริจาคทรัพย์หรือร่วมกิจกรรมอื่นด้วยเข้าใจว่าเป็นพระศรีอริยเมตไตรย บทความนี้จะให้ความกระจ่างและความเข้าใจเกี่ยวกับพระศรีอริยเมตไตรยอย่างถูกต้องตรงตามพระไตรปิฎกและคัมภีร์พระพุทธศาสนา และไม่ตกเป็นเหยื่อของผู้ที่มากล่าวอ้างว่าเป็นพระศรีอริยเมตไตรย เพื่อให้ได้ความรู้ที่ถูกต้องเกี่ยวกับการบังเกิดขึ้นของพระศรีอริยเมตไตร และได้รับความรู้เกี่ยวพระพระสัมมาสัมพุทธเจ้าว่ากว่าบุคคลธรรมดาผู้ที่จะมาเป็นพระสัมมาสัมพุทธเจ้านั้นต้องทำอะไรบ้างหรือที่เรียกว่าสร้างบารมีนั้นจะต้องทำอะไรบ้างจึงเรียกว่าสร้างบารมี ต้องมีคุณสมบัติอย่างไรจึงจะจัดเข้าการสร้างบารมีเป็นพระสัมมาสัมพุทธเจ้า การสร้างบารมีเป็นพระสัมมาสัมพุทธเจ้านั้นต้องใช้ระยะเวลายาวนานเท่าใด บทความนี้ได้รวบรวมความรู้เกี่ยวกับความเป็นมาของบุคคลที่จะมาเป็นพระศรีอริยเมตไตรย และเส้นทางการสร้างบารมีของบุคคลที่ตั้งความปรารถนาเป็นพระสัมมาสัมพุทธเจ้า และได้เรียบเรียงให้กระชับและเข้าใจได้ง่าย

ดังนั้น พระศรีอริยเมตไตรยจะเกิดขึ้นในยุคนี้จริงหรือไม่จริง เนื้อหาในพระไตรปิฎกและคัมภีร์ต่างๆที่ได้กล่าวถึงประวัติการสร้างบารมีของพระสมณโคตมพระพุทเจ้า หรือพระพุทเจ้าองค์ปัจจุบัน ในพระชาติสุดท้ายคือเกิดเป็นเจ้าชายสิทธัตถะราชกุมาร หลังจากการสร้างบารมีมายาวนานถึง 20 อสงไขยแสนมหากัป โดยเฉพาะ เรื่องทศชาติชาดก ที่กล่าวถึงการสร้างบารมีแบบเอาชีวิตเข้าแลกเพื่อให้บารมีแก่กล้าจนมาเกิดเป็นเจ้าชายสิทธัตถะราชกุมารด้วยบารมีที่ป่มมาจนสูงอมติแล้ว เมื่อได้เจอเหตุทศทั้ง 4 คือ คนแก่ คนเจ็บ คนตาย และนักบวช จึงเห็นว่าการเกิดเป็นทุกข์ และทรงปรารถนาจะหลุดออกจากความทุกข์คือการต้องเป็นคนแก่ คนเจ็บและในที่สุดก็ต้องตาย คือต้องหลุดพ้นจากการเวียนว่ายตายเกิด และสามารถพิจารณาเห็นประโยชน์จากการออกบวชว่าเป็นหนทางที่จะช่วยให้ค้นหาทางพ้นทุกข์ได้จึงได้ออกบวช และได้ตรัสรู้เป็นพระสัมมาสัมพุทธเจ้านามว่าสมณโคตมพุทเจ้าในที่สุด เพื่อให้เห็นว่า การที่จะเป็นพระสัมมาสัมพุทธเจ้านั้นมีแนวทางอย่างไร การที่จะมากล่าวอ้างว่าเป็นพระศรีอริยเมตไตรยได้นั้นต้องสร้างบารมีมายาวนานหลายภพหลายชาติ ในที่นี้จะขอกล่าวถึงพระสมณโคตมพุทเจ้าตั้งแต่ชาติแรกที่ตั้งความปรารถนาเป็นพระสัมมาสัมพุทธเจ้า จนถึงชาติสุดท้ายที่เกิดเป็นเจ้าชายสิทธัตถะราชกุมารและออกบวชจนบรรลุธรรมเป็นพระสัพพัญญูพุทเจ้า พอให้เห็นแนวทางการบำเพ็ญบารมีว่าบุคคลที่สร้างบารมีเพื่อเป็นพระศรีอริยเมตไตรยต้องมีแนวทางอย่างไร และได้นำเรื่องราวของพระศรีอริยเมตไตรยที่มีปรากฏในพระไตรปิฎกและในคัมภีร์พุทธศาสนามานำเสนอพอให้ได้ข้อสรุปว่าพระศรีอริยเมตไตรยเกิดขึ้นแล้วจริงหรือไม่

เริ่มต้นของการสร้างบารมีเพื่อเป็นพระพุทเจ้า

ในบทความนี้จะขอยกตัวอย่างที่มาของพระสมณโคตมสัมมาสัมพุทธเจ้า คือเจ้าชายสิทธัตถะราชกุมารที่ออกบวชบำเพ็ญเพียรจนบรรลุธรรมตรัสรู้เป็นพระสัมมาสัมพุทธเจ้า พระพรหมโมลี วิลาส ญาณวโร ภค. 9 ได้กล่าวในหนังสือมนินาถทีปนี ถึงพระชาติแรกที่ตั้งจิตปรารถนาเป็นพระสัมมาสัมพุทธเจ้า โดยกล่าวมานพเข็ญใจสมัครทำงานในเรือสำเภาและได้พามาตาขึ้นสำเภาไปด้วย สำเภาแล่นกลางทะเลได้ ๗ วัน มีพายุกลางทะเลทำให้สำเภาอับปาง มานพเข็ญใจได้ให้มารดาของตนนั่งบนบ่าแล้วพยายามว่ายน้ำถึงฝั่งทั้งที่มองไม่เห็นฝั่งและไม่รู้ว่าฝั่งทะเลที่ใกล้ตนที่สุดอยู่ที่ทิศไหน ในระหว่างลอยคอกกลางทะเล เกิดแรงบรรดาลใจ ตั้งจิตอธิษฐานว่าถ้าสามารถพามาตาเข้าถึงฝั่งได้จะขอสร้างบารมีเป็นพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ลอยคอกกลางทะเลหลายวันในที่สุดก็สามารถว่ายน้ำพามาตาเข้าฝั่งได้สำเร็จ นับแต่นั้นเป็นต้นมาเขาก็ตั้งสร้างบารมีมาตลอด ผู้เขียนขอตั้งข้อสังเกตว่าชาติแรกที่ชายผู้นี้ตั้งความปรารถนาเป็นพระสัมมาสัมพุทธเจ้านั้นในที่สุดก็สม

ปรารถนาได้เป็นพระสมณโคดมสัมมาสัมพุทธเจ้าชาติเริ่มต้นที่ตั้งความปรารถนา ท่านไม่มีความสมบูรณ์ในเรื่องอาชีพการงาน ความมั่นคงของรายได้ พื้นฐานการศึกษาก็น่าจะมึนน้อยมาก ฐานะทางครอบครัวเรียกว่าหาเช้ากินค่ำก็คงไม่ผิด แต่เมื่อเผชิญกับมหันตภัยอันยิ่งใหญ่กลับมั่งมีน้าฝาน ด้วยหัวใจที่เต็มไปด้วยความกตัญญู กตเวทิต์ แม้นจะเหนื่อยแทบหมดเรี่ยวแรงจนคิดจะยอมจมน้ำตาย แต่พอนึกถึงมารดา กลับพยายามอย่างสุดชีวิต เพื่อให้มารดาอยู่รอดปลอดภัย ความกตัญญูของท่านที่มีต่อมารดาอย่างเต็มเปี่ยมได้ทะลักล้นปรี่มา ยังสรรพสัตว์ทั้งหลาย จากเดิมเพียงปรารถนาช่วยให้มารดาอยู่ปลอดภัยจากการเวียนว่ายกลางทะเล จนสามารถพามารดาเข้าสู่ฝั่งได้ กลายเป็นดวงปัญญาเห็นว่าสรรพสัตว์ทั้งหลายต้องเวียนว่ายตายเกิดเหมือนกับตนต้องว่ายเวียนอยู่กลางทะเลแบบมองไม่เห็นฝั่ง สรรพสัตว์ทั้งหลายก็เช่นกันต่างต้องเวียนว่ายในโอชะ (ห้วงน้ำคือสงสาร, ห้วงน้ำคือการเวียนว่ายตายเกิด) ในมุมมองของผู้เขียนเห็นว่าจิตใจที่เต็มเปี่ยมด้วยความกตัญญู กตเวทิต์ของชายเข็ญ เป็นความดีที่ตั้งต้นที่ส่งผลให้เกิดความคิดอันยิ่งใหญ่เกินกว่าปุถุชนโดยทั่วไปจะคิดทำได้ ด้วยการตั้งจิตปรารถนาเป็นพระสัมมาสัมพุทธเจ้าในอนาคตกาลภายภาคเบื้องหน้า เมื่อตั้งจิตปรารถนาเป็นพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจึงกลายเป็นพระโพธิสัตว์ เมื่อเริ่มตั้งปณิธานความปรารถนาเป็นครั้งแรกแล้วต่อจากนั้น พระองค์ท่านก็มีจิตใจมั่นคง ตั้งความปรารถนาในทุก ๆ ชาติที่เกิด เรื่อยมาไม่เปลี่ยนแปลงก็เป็นอันแสดงว่าพระองค์ทรงเริ่มเป็นพระโพธิสัตว์ตั้งแต่ตั้งความปรารถนาครั้งนั้น

คนที่จะสามารถเป็นพระพุทธเจ้าในอนาคตได้ต้องประกอบด้วยคุณธรรมอะไรบ้าง

นอกจากจะทรงมีพระวิริยอุตสาหะเป็นยอดเยี่ยมในการสร้างสม อบรมพระบารมีเป็นเวลานาน นักหนา นับเวลาถึง 20 อสงไขยแสนมหากัป(จะอธิบายเรื่องการนับเวลาอสงไขยต่อไป) ผู้ที่จะสร้างบารมีเป็นพระสัมมาสัมพุทธเจ้าในอนาคตนั้นต้องได้ปลูกฝังนิสัยที่ดีให้กับตนเองมาตลอดเส้นทางการสร้างบารมี ซึ่งนิสัยที่ดีตัวข้ามภพข้ามชาติมา ก็จะทำให้พระสัมมาสัมโพธิญาณแก่กล้ายิ่งขึ้น นิสัยนี้เรียกว่า อภัยศีล คือ นิสัยที่ดีจะสร้างบารมี และนิสัยนี้ก็ช่วยป้องกันไม่ให้เกิดผิดพลาด ด้วยการทำอกุศลกรรมในระหว่างการสร้างบารมี ซึ่งมีอยู่ทั้งหมด 6 ประการ คือ

1. เนกขัมมฉณาสัย หมายถึง มีความพอใจที่จะออกบวชตลอดทุกชาติ รักในเพศบรรพชิตเป็นอย่างดี มีปกติเห็นโทษในกาม รู้ว่าสุขยิ่งกว่ากามคุณ 5 นั้นยังมีอยู่ เป็นสุขจากการเข้าถึงพระพพาน

2. วิเวกฉณาสัย หมายถึง มีความพอใจอยู่ในที่เจียบสงัด วิเวกผู้เดียว ที่ได้สงบสงัดปราศจากความอึกทึกรึกรึโครม ย่อมพอใจในสถานที่นั้นยิ่งนัก มีปกติเห็นโทษในการคลุกคลีด้วยหมู่คณะยินดีในที่ที่นอนอันสงัดเหมาะสมต่อการทำใจให้สงบ

3. อโลภฉณาสัย หมายถึง มีความพอใจในการบริจาคตาน หากมีช่องทางใดที่จะบริจาคตานได้แล้วจะไม่ละเว้นเลย จะทำอย่างเต็มที่เต็มกำลัง และยินดีพอใจที่จะคบหากับบุคคลผู้ปราศจากความโลภไม่มีความตระหนี่งั้น

4. โทษฉณาสัย หมายถึง มีความความพอใจในความไม่โกรธ พยายามหักห้ามความโกรธอยู่ตลอดมา เจริญเมตตาแก่สัตว์ทั้งปวงด้วยความปรารถนาให้เขาพ้นจากทุกข์ภัยในวัฏสงสารเป็นยิ่งนัก

5. อโมหฉณาสัย หมายถึง มีความพอใจในการทำลายโมหะ พยายามบำเพ็ญภาวนา เพื่อให้เกิดดวงปัญญาพิจารณาเห็นบาปบุญคุณและโทษตามความเป็นจริง และพอใจในการคบหาคนดีมีสติปัญญาเป็นยิ่งนัก

6. นิสสรณฉณาสัย หมายถึง มีความพอใจที่จะยกตนออกจากภพ ไม่นิยมยินดีในการท่องเที่ยวเวียนว่ายตายเกิดอยู่ในวัฏสงสาร เพราะเห็นโทษในภพทั้งหมด ทั้งกามภพ รูปภพและอรูปรภพ โดยมีจิตที่มุ่งตรงต่อพระนิพพานเพียงอย่างเดียว อันเป็นเอกันตบรมสุขอย่างเดียว

ทั้งหมดนี้เป็นอภัยของพระโพธิสัตว์ ซึ่งจะเป็นพระสัมมาสัมโพธิญาณให้แก่รอบ โดยอภัยภัย เช่นนี้ ไม่ได้เกิดขึ้นมาเอง แต่อภัยภัยเช่นนี้ท่านได้สั่งสมแก้ไขเรื่อยมาตลอดในทุกชาติที่เกิดมาสร้างบารมีไม่ว่า จะเกิดมาในกำเนิดใดก็ตามก่อนได้แก้ไขปรับปรุงฝึกฝน ตนเองจนทำให้มีอภัยภัยทั้งหกประการนี้เกิดขึ้นมาใน ใจสมเด็จพระบรมโพธิสัตว์เจ้าทั้งปวงผู้ปรารถนา จะได้ตรัสเป็นเอกองค์สมเด็จพระพุทธเจ้าในกาลอนาคตนั้น ย่อมต้องปรารถนาธรรมสำคัญหมวดหนึ่ง ซึ่งมีชื่อว่า “ธรรมสโมธาน” เสียก่อน จึงจักได้สำเร็จความปรารถนา เป็นพระพุทธเจ้าได้ ถ้าไม่มีธรรมสโมธานนี้ แล้ว ก็ไม่แน่ว่าจักได้สำเร็จเป็นพระพุทธเจ้าธรรมสโมธานนั้นมี อะไรบ้าง

ธรรมสโมธาน

นอกจากจะมีอภัยภัย 6 ประการดังกล่าว เมื่อจะสร้างบารมีเพื่อปรารถนาเป็นพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแล้ว จึงจำเป็นที่จะต้องประกอบพร้อมด้วยคุณสมบัติ 8 ประการ ที่เรียกว่า ธรรมสโมธาน ซึ่งจะช่วยให้เสริม การสร้างบารมีให้การเป็น พระสัมมาสัมพุทธเจ้านั้นเป็นผลสำเร็จได้ในอนาคต เพราะ ธรรมสโมธานนั้นเป็น คุณสมบัติพื้นฐานของ ผู้ที่ปรารถนาจะเป็นพระสัมมาสัมพุทธเจ้าที่จะต้องมี ถ้าผู้ที่ปรารถนาจะเป็น พระสัมมาสัมพุทธเจ้าพระองค์ใดไม่มีคุณสมบัตินี้แล้ว ก็จะไม่ได้รับพุทธพยากรณ์จากพระสัมมาสัมพุทธเจ้า พระองค์ก่อน ซึ่งทำให้ไม่แน่ว่าจะเป็นพระสัมมาสัมพุทธเจ้าได้หรือไม่ แต่ถ้าประกอบพร้อมด้วยคุณสมบัตินี้แล้ว ก็จะได้รับพุทธพยากรณ์ ซึ่งเป็นการยืนยันได้เลยว่า จะได้เป็นพระสัมมาสัมพุทธเจ้าพระองค์หนึ่งในอนาคตได้ อย่างแน่นอน ซึ่งธรรมสโมธานมีอยู่ทั้งหมดดังนี้

1. มนุสสชาติ (ความเป็นมนุษย์) เพราะพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจักทรงพยากรณ์แต่เฉพาะมนุษย์ เท่านั้น ถึงแม้จะเป็นเทวดาผู้มีศักดิ์ใหญ่แค่ไหนก็ตามพระพุทธรองค์ก็จะไม่ทรงพยากรณ์อย่างเด็ดขาด นอกจากนี้การเป็นมนุษย์ยังสามารถสร้างบารมีได้ดีกว่า เทวดา พรหม อรูปพรหม หรือสัตว์เดรัจฉาน การที่ได้ เกิดเป็นมนุษย์นี้จึงมีความสำคัญ

2. ลิงคสมุปตติ (ถึงพร้อมด้วยเพศ) เพราะการที่จะมีโอกาสได้รับคำพยากรณ์นั้น จะได้ก็แต่ เฉพาะชาติที่ไม่เป็นเพศวิบัติหรือไม่เป็นอภัพบุคคล คือ เป็นบุรุษเพศเท่านั้น แต่ถ้าเป็นเพศหญิง เป็น บัณเฑาะก์ เป็นกะเทยหรือเป็นบุคคลมี 2 เพศที่เรียกว่า อุกุโธพยัญชนก พระพุทธรองค์จะไม่ทรงพยากรณ์อย่าง เด็ดขาด เนื่องจากบุรุษเพศมีลักษณะที่ใกล้เคียงลักษณะมหาบุรุษมากที่สุด และสามารถสั่งสมบุญบารมีได้ดี ที่สุดด้วย

3. เหตุ (มีอุปนิสัยแห่งพระอรหัต) คือ มีอุปนิสัยแห่งพระอรหัตในชั้นสันดานอย่างแรงกล้า เพราะหากว่าเป็นบุคคลธรรมดาที่ไม่สมบูรณ์ด้วยเหตุ คือความเป็นพระอรหัตยังไม่เกิดขึ้น ไม่มีความแก่กล้าใน ชั้นสันดาน พระพุทธรองค์ก็จะไม่ทรงพยากรณ์อย่างเด็ดขาด เนื่องจากถ้ามีโอกาสฟังธรรมจากพระสัมมาสัม พุทธเจ้าพระองค์ใดพระองค์หนึ่ง ก็สามารถตรงตามและบรรลุเป็นพระอรหันต์ได้ เพียงแต่ท่านยังไม่ปรารถนา จะหมดกิเลสเป็นพระอรหันต์ แต่ปรารถนาเป็นพระสัมมาสัมพุทธเจ้าพระองค์หนึ่งในอนาคต ซึ่งข้อนี้แสดงให้เห็นว่า พระพุทธรองค์ได้สั่งสมความรู้และฝึกฝนตนเองมาต่อเนื่อง เพื่อเตรียมตัวที่จะเป็นพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

4. สดถารทสสนิ (การได้เห็นพระศาสดา) คือ มีโอกาสได้บำเพ็ญกุศลใหญ่แล้วได้ตั้งความ ปรารถนาเฉพาะพระพักตร์ของพระพุทธรองค์ เพราะว่า การได้รับพยากรณ์จักเกิดขึ้นได้ต้องอาศัยพุทธพยากรณ์ ที่ออกมาจากพระโอษฐ์ของพระสัมมาสัมพุทธเจ้านั้น ด้วยเหตุนี้ หากได้พบแต่พระปัจเจกพุทธเจ้า ได้พบ พระอรหันต์ หรือได้พบสถานที่อันเป็นสิ่งแทนพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เช่น พระเจดีย์ เป็นต้น แม้จะมีความ เลื่อมใสมากเพียงใด ก็จะไม่สามารถที่จะบรรลุสัมมาสัมโพธิญาณได้อย่างแน่นอน

5. ปพพชชา (การบรรพชา) คือ มีอหยาศัยยอมไปในการออกบวช ไม่ว่าจะจะเป็นนักบวชในพระพุทธศาสนาหรือนอกพระพุทธศาสนาอย่างใดอย่างหนึ่ง ที่มีความเชื่อว่าบุญบาปมี ทำดีได้ดีทำชั่วได้ชั่ว และมีความมั่นคงในเพศบรรพชิต เพราะถ้าดำรงเพศคฤหัสถ์ผู้ครองเรือน แม้จะมีความปรารถนาเป็นพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ก็ไม่สามารถที่จะเป็นได้ เนื่องจากพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะไม่ทรงพยากรณ์ ถ้าไม่ได้บวช ภาระมากมายที่ติดพัน เปรียบเสมือนภรรยาเป็นห่วงคล้องแขน ลูกเป็นเสมือนห่วงคล้องขา ทำให้จะทำได้อะไรก็ตามจะติดขัดไปหมด ไม่สามารถที่จะทำได้อย่างสะดวกสบาย

6. คุณสมบัติ (ถึงพร้อมด้วยคุณ) คือ มีอภิญญาและฌานสมาบัติอันเชี่ยวชาญ เพราะเป็นคุณสมบัติพิเศษเกินคนธรรมดาสามัญจักมีได้ จึงจะได้รับการพยากรณ์จากพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แต่ถ้าหากไม่มีคุณพิเศษ คือ อภิญญาและฌานสมาบัติ แม้จะดำรงเพศบรรพชิตก็จะได้ไม่รับคำพยากรณ์จากพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ซึ่งแสดงให้เห็นว่า การที่จะทำงานใหญ่แล้วจะต้องมีการฝึกสมาธิ เพราะถ้าไม่ฝึกสมาธิแล้วจะทำให้เกิดความเครียดแล้วหัวใจที่จะสร้างบารมีต่อไป แต่ถ้าได้ฝึกสมาธิแล้ว ก็จะทำให้ไม่เกิดสภาวะความเครียดที่หัวใจได้ เนื่องจากการใช้สมาธิที่คนเราใช้ความคิดจากสมองก็จะทำให้ความคิดนั้นไม่กว้าง มีขอบเขตจำกัดจึงทำให้เครียดง่าย แต่ถ้าใช้ความคิดจากใจที่ศูนย์กลางกายก็จะทำให้ความคิดนั้นมีขอบเขตกว้างขวาง และจะประกอบด้วยสติสัมปชัญญะที่จะช่วยกลั่นกรองให้ความคิดนั้นถูกต้อง ไม่ผิดพลาด

7. อธิกาโร (มีความปรารถนาแรงกล้า) คือ การกระทำที่ยิ่ง หมายถึง ได้ทำในสิ่งที่เหนือมนุษย์ทั่วไป สิ่งไหนเป็นความดี เป็นไปเพื่อมรรคผลนิพพาน แม้คนธรรมดาไม่กล้าคิด ไม่กล้าพูด ไม่กล้าทำ แต่ท่านได้กล้าที่จะคิด กล้าที่จะพูด และกล้าที่จะทำในสิ่งนั้นได้สำเร็จ เช่น ได้เคยบำเพ็ญมหาทานบารมี โดยการสละชีวิตเพื่อแลกกับพระโพธิญาณมาก่อน เพราะเป็นปรมัตถมหาทานบารมีที่ได้กระทำอย่างยิ่ง โดยเอาชีวิตเลือดเนื้อเข้าแลกเพื่อสัมมาสัมโพธิญาณ ผู้ที่ได้ทำเช่นนี้จึงจะได้รับพุทธพยากรณ์จากพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ซึ่งแสดงให้เห็นว่า การที่จะทำอะไรก็ตาม ต้องทุ่มเททำความดีสร้างบารมีอย่างเต็มกำลัง โดยฝึกหัดตนเองให้มีความรู้ความสามารถ แล้วต้องฝึกคนอื่นหรือสร้างคนให้รู้จักการที่จะทำความดีสร้างบารมีอย่างเต็มกำลังเช่นกัน

8. ฉนทตา (มีความพอใจ) จะเป็นมนุษย์หรือสัตว์เดรัจฉาน ขอให้มีความรักความพอใจในพุทธภูมิเป็นกำลัง ไม่ได้ห่อหุ้มต่ออุปสรรคต่างๆ ที่เกิดขึ้นกับตน เพราะผู้ที่มีฉันทะปรารถนาพระโพธิญาณเป็นกำลังเกินคนธรรมดา ไม่ได้หวาดผวาท่อภัยต่างๆ แม้จะให้ทนอยู่ในนรกอย่างทุกข์ทรมานตลอด 4 อสงไขยกับอีกแสนมหากัป เพื่อแลกกับพระสัมมาสัมโพธิญาณก็ยอม ผู้ที่มีความพอใจอย่างนี้จึงจะสามารถที่จะบรรลุสัมมาสัมโพธิญาณได้อย่างแน่นอน ซึ่งแสดงให้เห็นว่า พระองค์มีความรักอยากที่จะเป็นพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นที่สุด และยังอยากให้คนอื่นได้มีความรักในการสร้างบารมีอีกด้วย

ทั้งหมดนี้เป็นธรรมสำคัญ 8 ประการ ที่เรียกว่า ธรรมสโมธาน เป็นความปรารถนาที่พิเศษและเป็นมโนปณิธานที่เป็นไปเพื่อการให้ได้บรรลุสัมมาสัมโพธิญาณในอนาคต ซึ่งเป็นความปรารถนาที่บุคคลธรรมดาไม่สามารถทำได้ แต่พระองค์ไม่ใช่บุคคลธรรมดา แต่เป็นบุคคลพิเศษที่อยากจะหาบุคคลใดเสมอเหมือนได้ เพราะธรรมสโมธานทั้ง 8 ประการ ถ้าได้ทำแล้วก็จะได้รับพุทธพยากรณ์จากพระสัมมาสัมพุทธเจ้าพระองค์ใดพระองค์หนึ่งอย่างแน่นอน ซึ่งต้องทำให้ครบทั้ง 8 ประการ ถ้าหากขาดข้อใดข้อหนึ่งก็ไม่สามารถที่จะได้รับพยากรณ์ได้ ซึ่งก็เป็นเหตุที่ทำให้ไม่สามารถที่จะบรรลุสัมมาสัมโพธิญาณเป็นพระสัมมาสัมพุทธเจ้าในอนาคตได้

นอกจากนี้ ด้วยเหตุที่ประกอบพร้อมแล้วด้วยธรรมสโมธานทั้ง 8 ประการ ก็ทำให้ได้รับอานิสงส์ในการบ่มพระสัมมาสัมโพธิญาณให้แก่กล้าขึ้น โดยจะเป็นผู้ไม่เข้าถึงอภัพภูษานะ คือ จะไม่ไปบังเกิดในภพภูมิที่อาภัพ 18 ประการ (พระพรหมโมลี, 2544) เพื่อไม่เป็นการเสียเวลาในการสร้างบารมีอีกต่อไป คือ

1. เมื่อเกิดมาเป็นมนุษย์ ย่อมไม่เป็นคนตาบอดแต่กำเนิด
2. เมื่อเกิดมาเป็นมนุษย์ ย่อมไม่เป็นคนหนวกแต่กำเนิด

3. เมื่อเกิดมาเป็นมนุษย์ ย่อมไม่เป็นคนบ้า
4. เมื่อเกิดมาเป็นมนุษย์ ย่อมไม่เป็นคนใบ้
5. เมื่อเกิดมาเป็นมนุษย์ ย่อมไม่เป็นคนแคะ ง่อยเปลี้ย
6. เมื่อเกิดมาเป็นมนุษย์ ย่อมไม่เกิดในชนชาติมีลักษณะประเทศ คือประเทศป่าเถื่อน ที่ไม่มีโอกาสศึกษาเล่าเรียน หรือไม่ได้พบกัลยาณมิตรที่คอยให้คำแนะนำตักเตือน
7. เมื่อเกิดมาเป็นมนุษย์ ย่อมไม่เกิดในท้องของนางทาสี เพราะไม่มีอิสระแก่ชีวิต ไม่เป็นไทแก่ตน ต้องอยู่ในความควบคุมของผู้อื่น
8. เมื่อเกิดมาเป็นมนุษย์ ย่อมไม่เป็นคนนียตมิฉชาติภูฏี หมายถึง พวกที่มีความเห็นผิด ที่จะทำให้ไม่มีโอกาสหลุดพ้นจากวัฏสงสาร และเป็นผู้ถูกห้ามหนทางสวรรค์และหนทางมรรคผลนิพพาน
9. เมื่อเกิดมาเป็นมนุษย์ ย่อมไม่เป็นเพศหญิง หรือเป็นบัณฑิตหรือเป็นกะเทย หรือเป็นบุคคล 2 เพศ(อุกโศตพญฺชนก)
10. เมื่อเกิดมาเป็นมนุษย์ ย่อมไม่ทำอนัตตริยกรรม คือ กรรมหนัก 5 อย่าง คือ ไม่ฆ่าพ่อของตนเอง ไม่ฆ่าแม่ของตนเอง ไม่ฆ่าพระอรหันต์ ไม่ทำให้พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงห้อพระโลหิต ไม่ทำให้สงฆ์แตกแยกกัน
11. เมื่อเกิดมาเป็นมนุษย์ ย่อมไม่เป็นคนโรคเรื้อน โรคร้ายแรง
12. เมื่อกำเนิดในสัตว์เดรัจฉาน ย่อมเป็นสัตว์อยู่ในประเภทที่มีกายไม่เล็กกว่านกกระจาบ และไม่ใหญ่กว่าช้าง
13. ไม่เกิดในขุปปิปาสิกเปรต คือ เปรตผู้หิวกระหาย และนิชฌามตณฺทิกเปรต คือ เปรตผู้ถูกความอยากเผาผลาญ และกาลกัฏฐิกาสุร คือ เปรตชนิดหนึ่งที่ตัวสูงใหญ่มาก
14. ไม่เกิดในอเวจีมหานรกและโลกันตนรก
15. เมื่อเกิดเป็นเทวดาในสวรรค์ชั้นกามาจร ก็ไม่เป็นเทวดาผู้เป็นมิฉชาติภูฏี และไม่เป็นเทวบุตรมาร
16. ไม่เกิดเป็นอสัญญีพรหม ซึ่งเป็นพรหมที่มีแต่รูปร่าง ไม่มีความรู้สึกนึกคิด และไม่เกิดเป็นสุทธาวาสพรหม เพราะว่า สุทธาวาสพรหมจะต้องบรรลุเป็นพระอรหันต์ในไม่ช้า
17. ไม่เกิดในอรุปรภพ เพราะเป็นอรุปรภพที่ทำมานที่ไม่มีรูปมากำหนดเป็นอารมณ์ จักมีอายุยืนยาวมาก
18. ไม่ไปเกิดในจักรวาลอื่น นอกจากนี้ยังอานิสงส์พิเศษอีกอย่างหนึ่ง คือ การทำอธิมุตตากาลกริยา คือ เมื่อพระองค์เกิดเป็นเทวดาหรือพระพรหม เกิดความเบื่อหน่ายในการเสวยสุขนั้น ปรารถนาที่จะสร้างบารมีในโลกมนุษย์ พระองค์ก็สามารถทำการอธิมุตต คือ อธิษฐานให้จุติลงมาเกิดเป็นมนุษย์ได้ทันที ได้โดยง่าย ซึ่งเหล่าเทพเทวดาอื่นๆ ไม่สามารถทำอย่างนี้ได้

พระศรีอริยเมตไตรย

พระศรีอริยเมตไตรย(ราชบัณฑิตสถาน, 2552) หรือพระเมตไตรย (บาลี: Metteyya, เมตเตยย; สันสกฤต: मैत्रेय, ไมเตรย) (พระศรีอริยเมตไตรย, 2565) หรือที่นิยมเรียกว่า พระศรีอาริย์ เป็นพระโพธิสัตว์ผู้จะได้ตรัสรู้เป็นพระพุทธเจ้าพระองค์ที่ 5 และองค์สุดท้ายแห่งภัทรกัปนี้ พุทธศาสนิกชนเชื่อว่าเมื่อศาสนาของพระโคตมพุทธเจ้าสิ้นสุดไปแล้ว โลกจะลวงเข้าสู่ยุคแห่งความเสื่อมถอย อายุขัยของมนุษย์ลดลงจนเหลือ 10 ปี ก็เข้าสู่ยุคมิคสัญญี ผู้สลดใจกับความชั่วก็หันมารวมกลุ่มกันทำความดี จากนั้นอายุขัยเพิ่มขึ้นถึง 1 อสงไขยปี แล้วจึงลดลงอีกจนเหลือ 80,000 ปี ในยุคนี้อาจมีพระโพธิสัตว์ที่บำเพ็ญบารมีครบ 80 อสงไขยแสนมหากัป

ลงมาตรัสรู้เป็น พระเมตไตรยพุทธเจ้า (สุชีพ ปุญญานุภาพ, 2550) พระศรีอริยเมตไตรย ก็คือพระพุทธเจ้าที่จะบังเกิดขึ้นเป็นองค์ต่อไปต่อจากพระสัมมาสัมพุทธเจ้าองค์ปัจจุบัน คือ พระสมณโคตมพุทธเจ้า การที่จะมีพระพุทธเจ้าเกิดขึ้นนั้นได้มีกล่าวไว้ในพระไตรปิฎกเล่มที่ 11 พระสุตตันตปิฎกเล่มที่ 3 ทีฆนิกาย ปาฎิกวรรค

“ดูกรภิกษุทั้งหลาย ในเมื่อมนุษย์มีอายุ 80,000 ปี เด็กหญิงมีอายุ 500 ปี จึงจักสมควรมีสามีได้ ดูกรภิกษุทั้งหลาย ในเมื่อมนุษย์มีอายุ 80,000 ปี จักเกิดมีอาพาธ 3 อย่าง คือ ความอยากกิน 1 ความไม่อยากกิน 1 ความแค้น 1 ดูกรภิกษุทั้งหลาย ในเมื่อมนุษย์มีอายุ 80,000 ปี ชมพูทวีปนี้จักมั่งคั่งและรุ่งเรือง มีบ้านนิคมและราชธานีพอชั่วไถ่ปัดก ดูกรภิกษุทั้งหลายในเมื่อมนุษย์มีอายุ 80,000 ปี ชมพูทวีปนี้ประหนึ่งว่าเวจันรกจักยัดเยียดไปด้วยผู้คนทั้งหลาย เปรียบเหมือนป่าไม้้อ หรือป่าสาละพฤษณนั้นๆ

ดูกรภิกษุทั้งหลาย ในเมื่อมนุษย์มีอายุ 80,000 ปี เมืองพาราณสีนี้ จักเป็นราชธานีมีนามว่า เกตุมดี เป็นเมืองที่มั่งคั่งและรุ่งเรืองมีพลเมืองมาก มีผู้คนคับคั่ง และมีอาหารสมบูรณ์ ดูกรภิกษุทั้งหลาย ในเมื่อมนุษย์มีอายุ 80,000 ปีในชมพูทวีปนี้จักมีเมือง 84,000 เมือง มีเกตุมดีราชธานีเป็นประมุขฯ ดูกรภิกษุทั้งหลาย ในเมื่อมนุษย์มีอายุ 80,000 ปี จักมีพระเจ้าจักรพรรดิทรงพระนามว่า พระเจ้าสังขะ ทรงอุบัติขึ้น ณ เกตุมดีราชธานี เป็นผู้ทรงธรรม เป็นพระราชาโดยธรรม เป็นใหญ่ในแผ่นดิน มีมหาสมุทร 4 เป็นขอบเขตทรงชนะแล้ว มีราชอาณาจักรมั่นคงสมบูรณ์ด้วยแก้ว 7 ประการ คือจักรแก้ว 1 ช้างแก้ว 1 ม้าแก้ว 1 แก้วมณี 1 นางแก้ว 1 คฤหบดีแก้ว 1 ปริณายกแก้วเป็นที่ 7 พระราชบุตรของพระองค์มีกว่าพัน ล้วนกล้าหาญ มีรูปทรงสมเป็นวีรกษัตริย์สามารถย้ายถิ่นฐานของข้าศึกได้ พระองค์ทรงชำนะโดยธรรมมีต้องใช้อาชญา มีต้องใช้ศัสตรา ครอบครองแผ่นดินมีสาครเป็นขอบเขตฯ

ดูกรภิกษุทั้งหลาย ในเมื่อมนุษย์มีอายุ 80,000 ปี พระผู้มีพระภาคทรงพระนามว่าเมตไตรย จักเสด็จอุบัติขึ้นในโลก พระองค์เป็นอรหันต์ ตรัสรู้เองโดยชอบ ถึงพร้อมด้วยวิชาและจรณะ เสด็จไปดีแล้ว ทรงรู้แจ้งโลก เป็นสารถีฝึกบุรุษที่ควรฝึกไม่มีผู้ยิ่งกว่า เป็นศาสดาของเทวดาและมนุษย์ทั้งหลาย เป็นผู้เบิกบานแล้ว เป็นผู้จำแนกพระธรรม เหมือนตถาคตอุบัติขึ้นแล้วในโลกในบัดนี้เป็นอรหันต์ ตรัสรู้เองโดยชอบ ถึงพร้อมด้วยวิชาและจรณะ ไปดีแล้ว รู้แจ้งโลก เป็นสารถีฝึกบุรุษที่ควรฝึกไม่มีผู้ยิ่งกว่า เป็นศาสดาของเทวดาและมนุษย์ทั้งหลาย เป็นผู้เบิกบานแล้ว เป็นผู้จำแนกพระธรรม พระผู้มีพระภาคพระนามว่าเมตไตรย พระองค์นั้น จักทรงทำโลกนี้พร้อมทั้งเทวโลก มารโลก พรหมโลก ให้แจ้งชัดด้วยพระปัญญาอันยิ่งด้วยพระองค์เองแล้ว ทรงสอนหมู่สัตว์พร้อมทั้งสมณพราหมณ์เทวดาและมนุษย์ให้รู้ตาม เหมือนตถาคตในบัดนี้ ทำโลกนี้พร้อมทั้งเทวโลก

มารโลก พรหมโลก ให้แจ้งชัดด้วยปัญญาอันยิ่งด้วยตถาคตเองแล้ว สอนหมู่สัตว์พร้อมทั้งสมณพราหมณ์เทวดาและมนุษย์ให้รู้ตามอยู่ พระผู้มีพระภาคพระนามว่าเมตไตรยพระองค์นั้นจักทรงแสดงธรรมงามในเบื้องต้น งามในท่ามกลาง งามในที่สุด ทรงประกาศพรหมจรรย์ พร้อมทั้งอรรถ พร้อมทั้งพยัญชนะ บริสุทธิ์บริบูรณ์สิ้นเชิงเหมือนตถาคตในบัดนี้ แสดงธรรมงามในเบื้องต้น งามในท่ามกลางงามในที่สุด ประกาศพรหมจรรย์ พร้อมทั้งอรรถ พร้อมทั้งพยัญชนะ บริสุทธิ์บริบูรณ์สิ้นเชิง พระผู้มีพระภาคพระนามว่าเมตไตรย พระองค์นั้น จักทรงบริหารภิกษุสงฆ์หลายพัน เหมือนตถาคตบริหารภิกษุสงฆ์หลายร้อย ในบัดนี้ฉะนั้นๆ

ดูกรภิกษุทั้งหลาย ครั้งนั้น พระเจ้าสังขะจักทรงให้ยกขึ้นซึ่งปราสาทที่พระเจ้ามหาปนาทะทรงสร้างไว้ แล้วประทับอยู่ แล้วจักทรงสละ จักทรงบำเพ็ญทาน แก่สมณพราหมณ์ คนกำพร้า คนเดินทาง วนิพก และยาจกทั้งหลาย จักทรงปลงพระเกศาและพระมัสสุ ทรงครองผ้ากาสาหวัดดี เสด็จออกจากเรือน ทรงผนวชเป็นบรรพชิต ในสำนักของพระผู้มีพระภาคพระนามว่า เมตไตรยอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้า ท้าวเธอทรงผนวชอย่างนี้แล้ว ทรงปลีกพระองค์อยู่แต่ผู้เดียวไม่ประมาท มีความเพียร มีตนส่งไปแล้ว ไม่ช้านักก็จักทรงทำ

ให้แจ้งซึ่งประโยชน์อันยอดเยี่ยมที่กลุ่มบุตรทั้งหลาย พวกมันออกจากเรือนบวชเป็นบรรพชิตโดยชอบต้องการอันเป็นที่สุดแห่งพรหมจรรย์ ด้วยพระปัญญาอันยิ่งด้วยพระองค์เองในทิฐธรรมเที่ยวเข้าถึงอยู่

พระศรีอารยเมตไตรย จะมาอุบัติเมื่อใด

ความในพระไตรปิฎกระบุว่า กัปปัจจุบันนี้ เรียกว่า ภัทรกัป แปลว่า กัปเจริญ มีพระพุทธเจ้ามาบังเกิดถึง 5 พระองค์ อุบัติแล้ว 4 พระองค์ คือ พระกกุสันธะ พระโกนาคมะ พระกัสสปะ และพระโคตมคังคเหลื่อพระเมตเตยยะ เรียกกันสามัญว่า พระศรีอาริย์ หรือพระศรีอารยเมตไตรย จะมาตรัสรู้เป็นพระพุทธเจ้าในภายภาคหน้า นั่นคือพระศรีอาริย์เมตไตรยจะมาบังเกิดในยุคที่มนุษย์มีอายุไขเฉลี่ย 80,000 ปีภายในภัทรกัปนี้

สรุป

คติความเชื่อเรื่องพระศรีอาริย์เมตไตรยถูกปลูกฝังและแพร่หลายผ่านคัมภีร์และวรรณกรรมทางพระพุทธศาสนาหลายเล่มและหลายระดับชั้น เช่น พระไตรปิฎก อนาคตวงศ์ มอฬยสูตร ไตรภูมิภิกขา ปฐมสมโพธิกถา ทสโพธิสัตตอูทเทศ พระมอฬยคำหลวง พระมอฬยกลอนสวด เป็นต้น วรรณกรรมเรื่องเล่าเหล่านี้สร้างภาพให้เห็นถึงชีวิตของผู้คนและสภาพสังคมในยุคพระศรีอาริย์เมตไตรยที่เป็นสังคมแห่งอุดมคติ มนุษย์ทั้งปวงมีรูปร่างสวยงามเสมอเหมือนกันหมด มีอายุยืนถึง 80,000 ปี ไม่ต้องทำอะไรทำนา ค้าขาย ไม่มีโรคภัยเบียดเบียน มีแต่ความสุขสำราญอยู่เป็นนิจ และสิทธิเสรีภาพเสมอกันโดยธรรม มีความต้องการอะไรก็สามารถไปอธิษฐานขอสิ่งเหล่านั้นได้จากต้นกัลพพฤกษ์ที่มีอยู่ทั้ง 4 มุมเมือง อีกทั้งยังเผยแพร่วาทะทางพุทธศาสนาที่แวดล้อมไปด้วยสิ่งศักดิ์สิทธิ์มิติทางจิตวิญญาณที่อยู่เหนือการรับรู้ของอายตนะ บรรยายถึงภูมิจักรวาล ภาพของนรก สวรรค์ รวมทั้งนิพพาน และวิถีทางที่จะทำให้ได้ไปเกิดทันยุคพระศรีอาริย์เมตไตรยอันเป็นกุศลโลบายทางศาสนาที่น้อมนำให้บุคคลกระทำความดี เกรงกลัวต่อบาป ไม่ประมาทในการดำเนินชีวิต ความปรารถนาที่จะไปเกิดทันยุคพระศรีอาริย์เมตไตรยได้ฟังพระธรรมคำสอนของพระองค์เพื่อบรรลุนิพพานในที่สุดหรือได้เป็นหน่อพุทธางกูร พระอนาคตพุทธเจ้าองค์ใดองค์หนึ่งต่อจากพระศรีอาริย์เมตไตรยที่แพร่หลายในสังคมไทยในอดีต ความเชื่อดังกล่าวทำให้คนไทยจำนวนไม่น้อยมีความปรารถนาที่จะได้ไปเกิดในยุคพระศรีอาริย์เมตไตรย จึงเป็นแรงจูงใจให้ ได้ทำทาน รักษาศีล เจริญภาวนา และมุ่งอธิษฐานให้ได้ไปเกิดในยุคพระศรีอาริย์เมตไตรย

บรรณานุกรม

พระพรหมโมลี (วิลาส ญาณวโร). (2545). *วิปัสनावังค์*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ดอกหญ้า.

พระศรีอาริย์เมตไตรย. (2565). *พระศรีอาริย์เมตไตรย*. สืบค้น 29 ธันวาคม 2563, จาก <https://th.wikipedia.org>

ราชบัณฑิตยสถาน. (2552). *พจนานุกรมศัพท์ศาสนาสาทุก ฉบับราชบัณฑิตยสถาน* (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: ราชบัณฑิตยสถาน.

สุชีพ ปุญญานุภาพ. (2550). *พระไตรปิฎกฉบับสำหรับประชาชน* (พิมพ์ครั้งที่ 17). กรุงเทพฯ: มหามกุฏราชวิทยาลัย ในพระบรมราชูปถัมภ์.